Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 173. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 13, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 13-го ВЕРЕСНЯ 1995 р. Ч. 173. РІК CII.

Ю. ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ ЗВЕРНУВСЯ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Київ (Р. Р.). — У четвер, 7-го вересня, до Верховної Ради України надійшов лист через юридичну фірму „Злагода" від колишнього виконуючого обов'язки прем'єр-міністра України Юхима Звягільського.

У листі автор запевняє, що ні в чому перед Україною не завинив і не порушив українських законів. Ю. Звягільський вимагає створення спеціяльної парляментарної комісії для розслідування „справи Звягільського". Якщо така комісія буде, то він готовий повернутися в Україну.

Свою працю Ю. Звягільський оцінює як досить ефективну, а організовану проти нього кампанію уважає „помстою певних кіл і структур, інтереси яких потерпіли через дії Уряду". Головним Фальсифікатором „справи Звягільського" він вважає генерального прокурора України Владислава Дацюка. Водночас він звертає увагу на те, що генеральний прокурор, звинувативши його, порушив точку 2-ої статті 14-го міжнародного пакту про громадянські і політичні права, де сказано, що кожна особа вважається невинною, доки її злочин не доведено згідно з законом.

Заперечив Ю. Звягільський і заяву генерального прокурора про те, що він керував Урядом України, хоча був громадянином Ізраїля до жовтня 1994 року, він ніколи не бував в Ізраїлі, а номер документа, названий прокуратурою, зовсім не є пашпортом, а посвідченням про право проживати на території Ізраїля, куди він прибув „далеко не добровільно, а виключно вимушено, під тиском цілком незалежних від мене обставин". І це посвідчення він отримав лише 23-го березня 1995 року. Коли б він не боявся за своє життя, то нікуди не виїздив би, пише Звягільський. Свою долю він доручає вирішити судові, а депутатів просить, щоб під час розгляду питання про позбавлення його депутатських уповноважень не покладалися на матеріяли прокуратури, а створили комісію для вивчення цієї справи. А він зі свого боку готовий подати необхідні матеріяли і саме на парляментарну комісію він покладає великі надії в питанні „повернення на рідну землю".

Лист датований 28-го серпня 1995 року.

У фірмі „Злагода" інтереси Звягільського представляє адвокат Віктор Здоренко.

О. Мороз висловився з приводу грошової реформи

Київ (УНІАР). — „Після затвердження на Верховній Раді програми дій Уряду — слухатиметься програма у двадцятих числах вересня — в Україні буде проведено грошову реформу", — заявив 11-го вересня прем'єр-міністер України Євген Марчук.

В інтерв'ю журналістам голова Верховної Ради України Олександер Мороз висловив своє особисте ставлення до проведення грошової реформи і становище парляменту з цього питання.

„Грошова реформа, — підкреслив О. Мороз, — справа не парляменту, а виконавчої влади і Національного Банку України. Але, оскільки, Національний Банк підпорядкований Верховній Раді, то певною мірою ми контролюватимемо цей процес і впливатимемо на нього. Йдеться, в першу чергу, про суть самої грошової реформи".

За словами спікера парляменту, існують різні підходи і, у цьому випадку, Верховна Рада і відповідні її комісії повинні „сказати своє слово". Якою буде реформа: конфіскаційною чи ні? Кожний з цих варіянтів має свої плюси і мінуси, — переконаний голова Верховної Ради. „Сам зміст такої реформи може бути різним. Ми можемо надати ґарантії власникам капіталу, що вони цей капітал не втратять. Певну частину капіталу обмінюють за відповідним еквівалентом на гривню, іншу частину обмінюють, але за іншим еквівалентом, а решту покладуть у банк до кращих часів з гарантією, що фонди будуть повернені їм дещо пізніше, коли держава розбагатіє. Бо сьогодні існує небезпека випустити в обіг гроші, що не забезпечені товаром. Тому, — зазначив О. Мороз, — все необхідно добре продумати і прорахувати. Але є одна визначальна умова. Якщо не буде працювати виробництво, якщо грошова реформа не сприятиме відновленню, підтримці українського виробництва, то не буде ефекту. Тому, — переконаний спікер парляменту, — треба врахувати всі нюанси і від цього залежатиме кінцевий результат". А у тому, що час грошової реформи настав, голова ВР не сумнівається.

„Хоча сьогодні можна було б зробити просто деномінацію грошових знаків, що теж є свого роду реформою. Тобто є над чим працювати і Національному Банкові України і Урядові". Враховуючи все вищезгадане, реформа має бути „більш м'якою у відношенні до чесної людини".

РОСІЙСЬКІ ДЕПУТАТИ ПРИЙНЯЛИ АНТИЗАХІДНЮ РЕЗОЛЮЦІЮ

Москва. — У неділю, 10-го вересня, чергова сесія Державної думи Російської Федерації закінчилася прийняттям резолюції, яка вимагає від президента Боріса Єльцина припинити співробітництво Росії з НАТО і змусити до резиґнації міністра закордонних справ Андрея Козирєва.

Ця резолюція передбачає також скасування міжнародного ембарґо на торгівлю з Сербією і у зв'язку з цим скликання Ради безпеки ООН.

Лідер російських комуністів Геннадій Зюганов назвав теперішню ситуацію на Балканах „очевидною поразкою зовнішньої політики Росії", а міністра А. Козирєва — „міністром національної ганьби". Атмосфера на сесії Державної думи була такою наелектризованою, що дійшло навіть до бійки. Відомий своїми шовіністичними поглядами депутат Ніколай Лисенко, який весною цього року розірвав під час засідання думи український державний синьо-жовтий прапор, на цей раз зірвав нагрудний хрест зі священика-депутата Глеба Якуніна, одного з набагатьох російських духовних провідників, що виступають проти втручання Росії у внутрішні справи України і остерігають незалежні республіки від намірів Москви відновити імперію. А представниця депутатської фракції „Нова регіональна політика" Євгенія Тішковська дала ляпаса неоімперіялістові Владіміру Жириновському, який підбурив Н. Лисєнка до брутального вчинку.

На думку московського кореспондента газети „Ню Йорк Таймс" Ричарда Стівенсона, російські комуністи, шовіністи і центристи намагаються використати складну міжнародну ситуацію для посилення своїх партій у передвиборчій кампанії, що вже почалася.

(Закінчення на стор. 3)

ВІЙСЬКО НАТО ОБСТРІЛЯЛО БОСНІЙСЬКИХ СЕРБІВ КРИЛАТИМИ РАКЕТАМИ

Сараєво, Боснія. — В минулу неділю увечорі американський крейсер „Нормандія", який перебуває в Адріятичному морі, обстріляв 13 крилатими ракетами „Томагок" точки протиповітряної оборони боснійських сербів у районі Бані-Луки і зруйнував їхні захисні структури.

Це перший обстріл, здійснений зі значної віддалі. Подібні ракети американці застосували під час війни у Перській затоці.

Тим часом переговори між головнокомандуючим збройними силами ООН у Боснії генералом Бернаром Жанів'є і командиром сербських бойовиків Ратком Младічем, які відбувалися в неділю на боснійсько-сербському кордоні, закінчилися безвислідно, тому НАТО продовжуватиме летунські і ракетні атаки проти боснійських сербів, аж поки вони виконають всі умови, висунуті Організацією Об'єднаних Націй.

З приводу того, що уряд Росії гостро засудив збройні акції ООН і НАТО проти боснійських сербів, то генеральний секретар НАТО Віллі Кляс сказав: „Ми не змінимо нашої поведінки, президент Єльцин мусить взяти до уваги, що ми діємо в цілковитій згоді з ООН, постійно координуючи з нею наші операції". В. Кляс також запевнив, що „російські погрози не загальмують процес кількісного збільшення НАТО". При цьому він мав на увазі майбутнє членство в Північно-Атлянтичному оборонному союзі східньоевропейських країн — членів колишнього комуністичного Варшавського пакту, а також незалежних держав, що постали після розпаду Совєтського Союзу.

Він підтвердив готовість НАТО продовжити атаки на сербські укріплення, поки серби не відведуть від Сараєва тяжкі гармати.

І. Салій виступив перед журналістами

Київ (Р. Р.). — Керівник Контрольної служби Президента України Іван Салій зустрівся з представниками преси і розповів про свої пляни.

На запитання відповідав з гумором і виглядав цілком задоволеним. Зазначив, що тепер він „служить Президентові та має честь і обов'язок інформувати його безпосередньо щиро і правдиво".

Штат контрольної служби із 25 осіб затверджено 12-го серпня. Вони, за словами І. Салія, вже встигли вивчити, як виконуються 20 указів, сім розпоряджень та 11 доручень Президента Леоніда Кучми. Перевірка свідчить, що виконується їх лише 60–70 відсотків. А невиконання хоча б одного доручення, замість поліпшення, приводить до погіршення ситуації. Як приклад, І. Салій навів той факт, що держава не має належних резерв збіжжя.

Контрольна служба розраховує на допомогу засобів масової інформації, як ще одного впливового фактора.

Вистава „Любий баламуте" в готелі Рамада

Іст Ганновер, Н. Дж. — Тут у Готелі Рамада відбудеться в п'ятницю, 15-го вересня о год. 7:30 вечора чергова вистава п'єси за Б. Шовом п. з. „Любий баламуте" у виконанні Богдана Ступки і Світлани Ватаманюк на пошану 80-річчя Лідії Крушельницької та відзначення 45-річчя Студії Мистецького Слова. Імпрезу організує 86-ий Відділ СУА, який і повідомляє про зміну дати та місця вистави, яка первісно мала відбутися в суботу, 16-го вересня в рухановій залі школи св. Івана Хрестителя в Нюарку. Готель Рамада, знаходиться в Іст Ганновері, Н. Дж., 130 шлях ч 10.

В Україні

Прийнято звання „Студент року"

КИЇВ. — Тут у приміщенні колишнього Будинку Офіцерів відбулося відкриття навчального року Міжнародного Соломонового Університету. На врочистості прибули секретарі амбасад, заступники міністрів, науковці світової слави і багато інших гостей. За три роки існування в Києві МСУ він здобув чимало прихильників, а слухачі продемонстрували, що вони гідні в ньому навчатися. Ректор університету Олександер Розенфельд свого часу запровадив присвоєння звання „Кращий студент року" для слухачів, які скінчили рік тільки на відмінно. Очевидно він і не сподівався, що таких виявиться аж 60 осіб.

Судяться з рухівцями

ЛУЦЬКЕ. — Тут міський суд розглядає справу за скаргою Ігоря Семенюка та Федора Свідерського проти часопису крайової організації НРУ „Народна Справа". Позивачі вважають, що у статті „Левко та його команда", надрукованій 11-го листопада минулого року, ображено їхню честь.

Пограбовано прокурора

КИЇВ. — Старший прокурор управління загального нагляду Генеральної прокуратури України повідомив, що на трамвайній зупинці біля Політехнічного Інституту його пограбували. Погрожуючи зброєю, троє невідомих відібрали в нього пакунок з документами і великою сумою грошей: 38 мільйонів карбованців та 650 долярів. Правоохоронні органи висловлюють припущення, що напасники знали, що саме було в пакунку прокурора.

Економлять на хліборобах

ІРПІНЬ. — У місті та у всьому Києво-Святошинському районі електроенергію відключають двічі на добу: дві години вдень і три години вечором — від 9-ої години до півночі. Таким чином цілком паралізовано побут хліборобів, які після праці не мають змоги будь-що зробити через відсутність світла і електроенергії.

Починаються енерґетичні бунти

ВІННИЦЯ. — На київській трасі поблизу села Стрижавка кілька тисяч місцевих жителів заблокували дорогу. В такий спосіб вони протестують проти систематичного виключення електроенергії. Від цього найбільше страждають лікарні, оскільки світло нерідко зникає саме в той момент, коли на операційному столі лежить людина з розрізаним животом. Великі шкоди несуть виробничі підприємства і тисячі громадян.

Нерозкритий злочин

ПОЛТАВЩИНА. — Тут у власному будинку знайдено труп жінки, поряд непритомного її чоловіка, а в сусідньому будинку два обгорілих трупи — господаря та мешканця Закарпатської області. У всіх потерпілих тупим предметом проломані черепи. Розпочато слідство.

В Києві відбудеться міжнародний конґрес політв'язнів

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Перед нами запрошення на конгрес політичних в'язнів комуністичних режимів, який принесла уповноважена Організаційного комітету конгресу Ганна Рудавська, відвідуючи редакцію „Свободи" разом зі своєю молодою дочкою Марійкою, що працює в Ню Йорку в американській обезпеченевій фірмі „Метлайф".

Запрошення на цей міжнародний конгрес, що заплянований на 7–8-го листопада у Києві, подає, що він відбудеться в Залі Будинку Спілок України на Майдані Незалежності 2, але точної програми наша гостя ще не має і вона буде подана щойно перед початком конгресу. Довідуємося, що основною метою є подати до широкого відома злочини совєтського режиму, але в науковий спосіб, і засудити комуністичнототалітарні режими та пробити заходи до створення міжнародного трибуналу над злочинами комунізму.

Із матеріялів, що їх приносить Г. Рудавська, довідуємося, що конгрес не є вже першим того роду, подібні відбулися вже двічі у Києві, один у 1991 році, а другий в 1993 році. Але, як виясняє Г. Рудавська, обидва були лише для українських політв'язнів. Тим разом конгрес матиме міжнародний характер і організується з ініціятиви політв'язнів України та Ізраїля, що об'єднані в Українсько-Ізраїльському Товаристві. Тому теж співголовами організаційного комітету є Євген Пронюк і Яків Сусленський. Учасниками конгресу можуть бути, як подають організатори, колишні політичні в'язні післякомуністичних і комуністичних країн, а також можуть брати участь представники асоціяцій політв'язнів тих країн, так і окремі особи, правники та правозахисні організації.

Як інформує гостя, Організаційний комітет приймає різні суґестії, поради та матеріяли для поширення від небайдужих людей усього світу, будь-яких політичних організацій, тому, що конгрес відкритий для всіх, хто потерпів у минулому від комуністичного і тоталітарного режимів.

Організаційний комітет конгресу видав вже ряд звернень до уваги „всіх людей доброї волі" і до всіх зацікавлених участю в конґресі з проханням підтримати його, надати йому спонзорську допомогу і поширювати вістки про конгрес у всіх засобах масової інформації. При тому запевняють, що учасники будуть забезпечені приміщенням і прохарчуванням.

Саме в тих цілях співголова Організаційного комітету і народний депутат України Євген Пронюк дав доручення Г. Рудавській шукати за співспонзорами на терені ЗСА та за людьми „доброї волі", які допомогли б у влаштуванні того першого міжнародного конгресу політв'язнів.

Г. Рудавська, професор катедри Київського Торговельно-Економічного Університету, сама, як виясняє, політв'язнем не була, але був її батько Богдан Глібовицький, що просидів 10 років в тюрмі та на засланні і повернувся інвалідом першого ступеня. Це і є вистачаючою причиною, чому наша гостя активно включилася в підготову цього конґресу та є в Організаційному комітеті відповідальним секретарем. Її перебування в ЗСА використовує на зустрічі та розмови з різними представниками нашої громади і науковцями та політичними діячами, які можуть у різний спосіб допомогти у відбутті конгресу.

Г. Рудавська з дочкою Марією в редакції „Свободи".

З таким саме наміром приходить вона до редакції нашого щоденника, передає усі матеріяли, які має при собі та відвідує також представництво УНС Уляну Дячук.

Обіцяємо їй подавати в нашому щоденнику біжучі інформації про міжнародний конгрес, а тепер подаємо крім інформацій, що такий відбудеться, адресу комітету в Києві та розрахунковий рахунок, для тих, які хочуть фінансово допомогти, як також конто чекове в ЗСА, де можна складати гроші на ту ціль.

Адреса у Києві є: 252034 Київ—34, вул. Прорізна 27, тел. (044) 561-47-63, факс (044) 228-04-09. Конто в Укрінбанку, Київ-601, вул. Інститутська 12-а, для валют 617807398, зі заміткою „на конгрес". В ЗСА гроші можна надсилати на конто ч. 1561 в Українській Православній Кредитівці, зазначуючи: Ukrainian Helsinki Group — Congress.

В АМЕРИЦІ

ХОЧ ҐЕНЕРАЛ КОЛІН ПОВЕЛЛ, колишній начальник штабу, ще офіційно не висловив свого наміру кандидувати у президентських виборах наступного року, його постать дедалі прискіпливіше розглядають політики й журналісти. У своїй широко реклямовній книзі "Моя американська подорож", яка має незабаром з'явитися півмільйоновим накладом, 58-літній генерал у резерві називає себе "податковим консервативном із соціяльним сумлінням" і стверджує, що в американському політичному спектрі мусить нарешті з'явитися третя партія, яка репрезентувала б поміркований центр. Проблема, однак, полягає в тому, що незалежні кандидати мусять покладатися виключно на власні кошти для ведення передвиборчої кампанії, тим часом як представники Республіканської й Демократичної партій, за законом, можуть отримати 55.2 млн. дол. кожен з федерального бюджету. Журналісти висловлюють також сумнів, чи колишньому ґенералові, який звик до покірливого "так, сер", вистачить необхідної для політика гнучкості й толерантності. "Фліртувати з політикою — це далеко не те саме, що побратися з нею", іронічно зазначує один із коментаторів.

НОВИЙ ЧЕМПІОН СВІТУ З ШАХІВ має визначитись у матчі між 32-літнім росіянином, уродженцем Азербайджану, Гарі Каспаровим та 25-літнім індійцем Вісванатаном Анандом. Матч розпочався вчора, 11 вересня, у нюйоркському Світовому торговельному центрі. Він складатиметься з 20-ти ігор, по чотири на тиждень. Головний спонзор змагання комп'ютерна компанія Інтел обіцяє виплатити переможцеві один млн. дол. і півмільйона — переможеному. Турнір проходить під егідою Професійної шахової асоціяції, що виникла в 1993 році, відколовшись від Міжнародної шахової федерації ФІДЕ. Таким чином, хоч Г. Каспаров утримує звання чемпіона світу від 1985 року, ФІДЕ не визнає "розкольників" і планує визначити власного чемпіона світу в зустрічі між Анатолієм Карповим з Москви та Гатою Камським із Брукліна. Якщо обидві федерації всетаки дійдуть до порозуміння, справжній чемпіон світу визначиться наступного року у суперматчі між переможцями згаданих двох турнірів.

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИКИ МИРОНОСНИХ сил у Боснії повідомили про пересування сербських військових транспортів у районі Вогощі, три кілометри на північ від Сараєва. Мова йде саме про пересування, а не про відведення тяжких гармат з проголошеної НАТО й ООН невтральної зони. Кріс Вернон, один зі спостерігачів ООН, сказав з цього приводу: „Оскільки серби, згідно з нашими джерелами інформації, не вивели від Сараєва жодної своєї гармати, то ми продовжимо летунські атаки". В неділю, 10-го вересня, літаки НАТО скинули бомби на Вазін-Ган поблизу Сараєва. Серби стверджують, що їм вдалося зупинити наступ об'єднаних мусульмансько-хорватських формацій у північнозахідній Боснії. Сербська сторона оприлюднила також заяву, що від 30-го серпня, коли почалися повітряні атаки НАТО, у висліді бомбардувань вбито від 100 до 200 мирних громадян.

УРЯД ФРАНЦІЇ виділив для допомоги поліції і жандармерії декілька формацій французької армії. Про це повідомив міністер внутрішніх справ країни Жан-Люї Дебре. У цей спосіб влада має намір активізувати боротьбу з терором після низки недавніх вибухів у Парижі та інших французьких містах. Міністер запевнив, що „битва нас чекає довга і складна, але ми в ній обов'язково переможемо". Армійські формації запевнятимуть безпеку французьких громадян на залізничних станціях, летовищах і в прикордонних районах.

ЮРІЙ СОСІН, директор науково-дослідного Центру економіки і управління з російського міста Кемерово, повідомляє, що за кількістю вбивств Росія переважає всі країни Европейського союзу, ЗСА і Японію майже в 10 разів. У висліді бандитських акцій в країні від 1990 до 1994 року загинуло понад 200,000 осіб. Водночас з неприхованим валом злочинности зростає нелегальний відтік капіталів за кордон. Наприклад, якщо до 1994 року з Росії нелегально вивозилося 15—20 блн. дол. річно, то вже в 1994 році за кордон вивезено щонайменше 50 блн. дол. При цьому щомісячне вивезення грошей зросло на 1.5— 2 блн. дол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Середня Азія на шляху до об'єднання

Після розпаду Совєтського Союзу в багатьох молодих незалежних держав, що постали на розвалинах останньої імперії, виникла маса проблем, які потребували негайного самостійного розв'язання. Адже за більш як 70 років „спільного господарювання" були менш-більш наладнані добросусідські відносини між республіками, встановлені економічні зв'язки. А головне — не треба було особливо багато думати „на місцях": більшість інструкцій надходили згори — з Москви. Їх треба було лише виконувати або ж робити вигляд, що виконується.

І раптом — не стало центру. Перерубані десятилітні зв'язки. Зі столиці імперії перестали надходити „цінні вказівки". Та й самої столиці не стало: Москва перетворилася у столицю Росії — такої ж республіки, як і недавно постали, зі своїми проблемами.

Для окремих республік, таких як Литва, Латвія і Естонія, розрив з Москвою не був несподіванкою. Навпаки, вони давно чекали слушного моменту, як би позбутися старшобратської опіки, і тому швидко знайшли своє місце, відновивши незалежність, яку втратили порівняно з іншими не так давно — у 1940 році. На роздоріжжі опинилася Білорусь — найбільш залежна від Москви і найбільш зрусифікована з усіх колишніх республік колишнього СССР. Не натішившись короткочасними здобутками свободи, ставленик Москви президент Олександер Лукашенко, колишній голова колгоспу, віддав країну назад у російське ярмо. Як не прикро, але нечисленні білоруські патріоти не змогли вчинити опору і вибороти для молодої незалежної держави самостійність.

Переборюючи труднощі, зміцнює свою економічну і політичну незалежність Україна, яка робить все можливе, щоб вистояти, утвердитися, не потрапити знову в кабалу до „старшого брата". В цьому вона постійно відчуває як моральну, так і матеріяльну допомогу української діяспори, а це додає їй сил і впевнености.

Дещо інша ситуація виникла у республіках Середньої Азії. Вирішуючи подекуди свої територіяльні суперечки, розпад Совєтського Союзу змусив туркменів, казахів, узбеків, киргизів і таджиків пригадати своє минуле, новими очима подивитися на себе і на своїх сусідів. Адже і мова, і релігія, й історія, і традиції цих наро-дів мають у собі багато спільного. І багато спільних проблем. Тому все це поставило їх перед фактом: треба шукати шляхів до зближення, до спільного подолання проблем, які так несподівано виникли.

Вперше про створення союзу країн Центральної Азії було заявлено 4-го січня 1993 року в Ташкенті — столиці Узбекістану. Зробивши своїм раптовим виникненням до певної міри сенсацію, країни-учасниці ташкентської наради поставили під сумнів необхідність дальшого існування Співдружности Незалежних Держав (СНД), попередивши, що слідом за створенням спільного ринку вони врешті-решт будуть змушені укласти між собою і військово-політичний союз. А це аж ніяк не на руку Росії, яка не хотіла б бачити відновлення Туркестану — об'єднання республік Середньої Азії — з повною переорієнтацією на мусулманський світ. Але Росія для них тепер, що торішній сніг.

Після ташкентської відбулися зустрічі лідерів середньоазійських країн у Бишкеку, Ашгабаді, Кзил-Орді, Ісик-Кулі, Чимкенті. Були обговорені різні проблеми, підписані угоди. Так що перші практичні кроки до єдиного Туркестану вже зроблені. Створена Міждержавна економічна рада, досягнуте домовлення про Середньоазійський банк, значно знижені митні бар'єри, а Киргизія, Узбекістан і Казахстан недавно зформували миротворчий батальйон.

У післясовєтський період об'єднувальні тенденції в новопосталих республіках Середньої Азії більш сильні, ніж в решті мусулманського світу. Це, мабуть, можна пояснити тим, що совєтська імперія підкорювала народи методом насильного об'єднування. Створена в цьому процесі імперія дає себе взнаки і сьогодні. Не думаймо, однак, що республіки Середньої Азії об'єднуються, щоб втратити хоч дещицю своєї незалежности і свого суверенітету. Об'єднання має свої переваги, головне, щоб воно не було перебільшене — саме про це нагадує нам сумний досвід усіх імперій.

Микола Світуха

УКРАЇНА В ЦЕНТРІ УВАГИ ЖУРНАЛУ „ТРАНЗІШЕН"

Англомовні читачі, зацікавлені інформаціями про Україну, матимуть багатий на факти матеріял з публікацією в журналі „Транзішен" за липень ц. р. непересічної серії змістовних статтей, присвячених питанням політичних і економічних реформ в Україні. Обгортку журналу, яка є в центрі уваги читачів, прикрашує фото задуманого Президента Кучми, на плечах якого тяжить історична відповідальність за народ і державу. Підзаголовок „Україна розважає майбутнє" доповнює образ без зайвих пояснень. Сорок сторінок журналу, себто дві треті його загального обсягу, виповнюють статті про Україну запрошених фахівців чи співробітників „Open Media Research Institute" (OMRI), установи яка завдячує своє існування візії і ресурсам відомого філантропа Джорджа Сороса.

Один з унікальних задумів Сороса, цей Інститут був заснований з метою забезпечення об'єктивної і вичерпної аналізи переходових процесів в країнах Центральної і Східньої Европи, у свідомості, що наявність правдивих інформацій про ці процеси є ключовим фактором для прискорення демократизації суспільства. Крім видавання півмісячного журналу „Транзішен" і короткого резюме щоденних реґіональних новинок, яке є доступне по цілому світі на комп'ютерній електронній мережі під назвою „OMRI Daily Digest", діяльність Інституту поширюється також на влаштовування конференцій і семінарів, спонсорування вишколу дослідників проблем цілого реґіону.

Студійна і видавнича діяльність цієї установи тепер знаходиться у Празі, де й друкується цей журнал. Інститут адмініструє перенесені туди цінні архіви „Радіо Вільна Европа — Радіо Свобода", які служать джерельними матеріялами повоєнної історії. Рівночасно Інститут здійснює програму систематичної аналізи публічної опінії в посткомуністичних державах, висновки якої використовуються в його виданнях і в програмах "Голосу Америки". Для цього існує окреме бюро у Вашінґтоні, де знаходиться також адміністрація інституту.

Серію статтей в обговорюваному тут числі журналу „Транзішен" започатковує кореспондентка Христина Лапичак детальним оглядом недавнього протиставлення між Президентом Кучмою і лівим крилом Верховної Ради в питаннях конституційних прероґатив. У висліді компромісових змін діючих законів, парлямент втратив контролю над обласними і місцевими радами, натомість Президент здобув юрисдикцію над виконавчими комітетами, які тепер зобов'язані виконувати на місцях його декрети і зарядження. Президент також здобув ширші повновласті у формуванні Кабінету Міністрів та інших органів виконавчої влади.

Для зацікавлених читачів корисними доповненнями цього огляду конституційного підложжя є профілі прем'єр-міністра Євгена Марчука, міністра закордонних справ Генадія Удовенка і список повного складу кабінету міністрів. Крім того, в статті Ярослава Мартинюка подано аналізу опитів публічної підтримки, проведених київським Міжнародним Інститутом Соціології, яка ілюструє зріст рівня довір'я до Леоніда Кучми серед населення України від квітня 1994 року, перед президентськими виборами, до часу конституційної кризи в квітні цього року. Автор підтверджує опінію, що свідомість міцної підтримки серед населення стала важливим фактором у рішенні Президента не боятися конфронтації з Верховною Радою. Опити вказували, що в цей час рівень довір'я до Олександра Мороза був наполовину нижчим від довір'я до Леоніда Кучми і дорівнював підтримці для Володимира Ланового.

Головною темою вичерпної статті Юстини Маркусь є огляд осягів закордонної політики України від часу проголошення самостійности і балянсу нерозв'язаних проблем двосторонніх відносин насамперед з Росією, але також з Румунією. Немалу увагу присвячено питанням державної безпеки, точніше воєнної доктрини, співпраці з НАТО, відмові приєднатися до колективних структур СНД, проблемам Криму, ратифікації договору СТАРТ-1 та приєднання до договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Позитивний зворот у відношенні держав Групи Сімох до України став поштовхом для спрямування головної уваги на економічні реформи.

П'ять сторінок журналу займає цікаве інтерв'ю першого заступника міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка, яке взяла незалежна журналістка Моніка Янґ у Києві. Провідна теза інтерв'ю — потреба паневропейської організації, яка заповнила б теперішній вакуум безпеки на континенті. Поширення НАТО на безпосередніх сусідів України поставило б Україну в складне становище тим більше, якщо в його склад мали б увійти держави, які стремлять ревідувати повоєнні кордони. До цієї теми слід буде повернутися окремо.

Згаданій вже авторці Юстині Маркусь належать також дві інші статті в журналі. В першій іде мова про скорочення і реорганізацію військових сил України за чотири роки незалежности. Авторка дає детальну оцінку зусиль України зменшити військовий арсенал у згоді з міжнародними зобов'язаннями і у відповідності до потреб оборонної стратегії. Економічні причини мають великий вплив на рішення України в питанні розподілу Чорноморської фльоти і продаж більшої частини кораблів Росії. Авторка заторкує проблеми офіцерського складу військових сил, бойової готовости, впливу бюджетних обмежень на вишкіл нових кадрів, постачання виряду і рівня моралі. У статті подані цікаві порівняння бюджетних витрат на оборонну готовість України і її сусідів, висновки яких не повівають оптимізмом.

У другій статті Юстини Маркусь головна увага спрямована на проблеми Чорноморської фльоти на тлі компромісового договору, укладеного президентами України і Росії в червні ц. р. в Сочі. Як відомо, з уваги на багато нерозв'язаних питань, таких як місце базування української фльоти, умови і термін рентування російської морської бази в Севастополі, умови продажу частини української фльоти Росії та інших, договір став об'єктом критики деяких політичних середовищ обох сторін. В журналі подано голоси російських газет різного ідеологічного забарвлення. Темою останніх статтей є політика економічних реформ президента Кучми, які, зокрема, в початковій стадії, були мало зрозумілі загалові населення. Стаття Володимира Звіглянича, колишнього професора університету Джорджа Вашінґтона, вказує, що опінія про ролю держави є сильно поділена, що позначається в майже однаковому процесі тих, які підтримують ринкову економіку, мішану економіку і систему центрального плянування. В квітні ц. р. 39% опитуваних громадян заявили, що реформи ідуть у злому напрямі, а дальших 28% уважали, що реформи ідуть нікуди. Лише 11% схвалювали напрям реформ.

В останній статті Тарас Кузьо, дослідник Центру Східньоевропейських Студій університету Бірмінґгаму і редактор „Ukraine Business Review", дає огляд значних економічних подій і ініціятив Уряду від кінця 1994 року. Чималу увагу присвятив автор наданню Україні допомоги Міжнародного Валютного Фонду і угодам про відкладення сплати довгу Росії за постачання ґазу і нафтопродуктів.

Як кінцевий підсумок, слід зауважити, що, спрямовуючи головний фокус журналу „Транзішен" на кожну з держав реґіону, Інститут OMRI заповнює дотеперішній вакуум в періодичній англомовній літературі, присвяченій спеціяльно центрально-східній і південно-східній Европі. Треба сподіватися, що така відкрита і об'єктивна інформація про Україну допоможе скріпити її економічні зв'язки з іншими державами світу і прискорить її повну інтеґрацію в міжнародні структури.

Володимир Жила

„СУДИЛОСЬ ТІЛЬКИ НАМ"

Євген Крименко, „Назустріч соняшним вікам", поезії. Братство св. Андрея Первозванного при парафії свв. Володимира і Ольги в Чикаґо. Чикаґо, 1995. Стор. 122.

II

Чудові мистецькі зображення, мало подробиць і деталів, проте все виразне і багатозначне. Чималу ролю відіграє тут загальне звучання сонета та його особлива інтонація, яку помічаємо уже в перших рядках. Чудовий приклад метаморфози в оточенні та в людському серці. Перша „міражем розплилась в імлі", а друга залишилась, бо

...моменти світлі в серці вже не згаснуть...
Промінчики того, що вічне і прекрасне
Блистітимуть усе в душевному вікні.

Крименко любить зимові пейзажі. Вони у нього один з елементів, що входить у систему його образів:

Не нічка вже різдвяна і перлисті зорі...
Лиш пустка темно-біла з хмарами загроз,
Дні мляві, монотонні і вітри суворі,
А серед сніговій розлючений мороз.

Вічність для поета — це не плин часу, що не має початку й кінця, а то і не дуже довгий час — віки, вічність також і

.........................не вершини неосяжні,
Не соняшні системи, рух плянет,
Не таємничі привиди-міражі;
Це дійсність, що не міриться й не важить:
Божественної повноти один момент.
(„Вічности момент")

Поет, як видно, захоплений вічністю, зокрема її глибоким філософським підтекстом. Він літає думками в зоряні світи, блукає шляхами у краї незнані і то тільки тому, щоб побачити вічности сліди. Але все даремно, бо вічність — це „Божественної повноти один момент".

Знову у вірші „На грані віків" він просить Всевишнього, щоб

...не зблудити на шляхах крутих,
Лише дійти до вічної мети
Й віддати твір Небесному Творцеві.

Крименко, як бачимо, людина глибоко релігійна і великий життєвий оптиміст. Він

Вірить у спасіння і в опіку Божу,
У небесний дім Предвічного Отця.
(„Оптиміст")

Автор виявив також чималий талант в перекладах. У нього потужне вміння для поглибленого вивчення оригіналу, справжнього наукового підходу, свідомого розрахунку та творчої орієнтації на першотвір. А найосновніше у нього — величезний мистецький хист і виняткова здібність інтерпретувати й по-мистецькому передавати чужі думки.

Крименковий переклад „Елегії" („Elegy Written in a Country Churchyard") Томаса Ґрея звучить наскрізь творчо та вказує на велике розуміння першотвору. Його образність переконлива й свіжа, чітко віддзеркалює світосприймання англійського поета. Траба щиро сказати, що Крименко чудово перекладає англійську поезію. Вона йому справді до душі. Він глибоко проникає в неї і то до найдрібніших нюансів.

Потужно звучить також переклад „П'ять сотень героїнь" („Death of the Five Hundred") Петра Василя Кузика, сучасного канадського поета українського походження. Твір цей нелегкий до перекладу, проте Крименко зберіг його стисність, лаконічність і драматичний стиль. Переклад появився уже в Україні в чернівецькій газеті „Час" з 18 листопада 1994 року.

Чудово звучить також Крименків переклад Байронівського „Океану". Перекладач глибоко зрозумів складність цієї поеми, зокрема її романтичне тло. Поема „Океан" в ориґіналі багато причинилася до поширення слави тоді ще дуже молодого Байрона і, як пишуть деякі англійські літературні критики, навіть в дечому затьмарила відомого тоді В. Скота. З приводу її появи Байрон мав сказати, що „я розбудився одного ранку, щоб дізнатися, що я славний поет". У перекладі Крименко надав великого значення словам ориґіналу. Він їх не тільки переклав, він їх пережив, осмислюючи в мистецькому та естетично емоційному плянах. У перекладі Крименко дуже акуратний у доборі слів, що розраховані на активне сприймання. Ключеві слова тексту, поетичні образи, категорії мислення передані потужною українською мовою. У деяких місцях у поемі перекладач буває красномовним, а в деяких суворим в інтерпретації настрою поеми.

Добре звучить також переклад Шіллерової поеми „До радости" („An die Freude"). У перекладі відчувається свіжість і ориґінальність. Його образність збагачена добре дібраними словами, що перевтілюють першотвір і роблять його наскрізь приємним для відчуття.

Переклад поеми „Ода до молодости" („Oda do młodości") Адама Міцкевича звучить блискуче, у деяких місцях навіть краще, ніж в ориґіналі. Це великий вклад до української літератури.

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Насильна совєтчина

В листі до редакції, надрукованому 1-го вересня ц. р., Олена Бартощук критикує автора раніше опублікованої статті Романа Кухара і саму „Свободу" за вживання нібито неправильних слів. Авторка листа твердить, що слова: *заключити, нарушення, невмісний, визивати, негодування* і *типографія* взагалі не існують в українській мові, а слово *ущерб* можна вживати тільки у відношенні до місяця, а не в розумінні *шкода*.

Все це дійсно так, якщо покладатися виключно на совєтські словники української мови. Але ми знаємо, що совєтські словники були складені в часи насильної русифікації, що в них бракує маса слів, вживаних в західній Україні, а буква „ґ" в них — законом заборонена. Ото ж про досконалість совєтських словників не може бути й мови, і нам треба шукати інформацій також в інших джерелах.

Одним з таких джерел є „Українсько-німецький словник" Зенона Кузелі і Ярослава Рудницького, виданий в Німеччині в 1943 році, що є великим збірником українських слів (більшим від словника Голоскевича), виготовленим без тих обмежень, що їм підлягали совєтські словники. У словнику Кузелі і Рудницького знаходимо всі повище „засуджені" слова (включно з *ущерб* в значенні *шкода*), за виїмком *негодування*.

Останнє, одначе, настільки прийняте в діяспорних виданнях, що може вже заслуговує на право громадянства, тим більше, що кращого вибору не видно. *Негодування* влучно передає значення англійського слова *disapproval*, тоді як запропоноване авторкою листа *обурення* відповідає англійському *indignation*.

Д-р Орест Попович
Говелл, Н. Дж.

Сумна новина...

Не знаю як для кого іншого, але для мене день 6-го вересня ц. р. приніс досить сумну і незабутню новину. Чому?

Бо в цей день пошта доставила мені журнал „Веселку" ч. 5-6 за травень-червень 1995 року. Відкриваю обгортку журналу і ліворуч вгорі читаю:

„Дорогі Діти!

З великим болем і сумом сповіщаємо, що рідна й дорога всім українським дітям діяспори й України „Веселка" припиняє своє існування. Вчила вона українського слова ще ваших батьків, допомагала не забувати рідну мову, знайомила з творами українських письменників. Вони любили „Веселку" і ніколи її не забудуть. Як і ви не забудете її, бо з „Веселкою" пов'язане і ваше дитинство. На жаль, передплатників стає все менше, а видатки на видання журналу збільшуються, тому Український Народний Союз, який оплачував кошти видання, з болем серця змушений припинити його існування. Сердечно дякуємо авторам і читачам за співпрацю".

Підпис — „Редколеґія 'Веселки'".

Хіба це не є сумна новина для тих, хто читав „Веселку"?

Хоч внуки автора цих рядків (про дітей вже не говориться) давно виросли з дитячого віку, проте „Веселку" я й далі передплачував для себе. Чому?

Поперше, тому, що не раз у журналі я знаходив такі речі, які було цікаво прочитати також дорослому. А подруге, — і це найголовніше, — беручи до рук свіже число „Веселки", я знову і знову полинав думками в ті минулі, але приємні і незабутні роки, коли мої внуки, сидячи в кімнаті недалеко від мене, читали „Веселку"...

І ось цього вже більше не буде. Це значить, що асиміляційні та денаціоналізаційні процеси чи закони сильніші, ніж всі наші бажання чи сподівання. Сумно...

Юліян Мовчан
Медіна, Огайо

Чому й кому „важко вживати українську мову"?

Російщення суспільного життя в Україні особливо помітне в світі бизнесу і найсучасніших ділових відносин, а тому, відгукуючись на редакційну статтю „Свободи" з 29-го серпня „Чи так важко вживати українську мову?", хочу вказати на одне із джерел розповсюдження цієї „повзучої" зарази.

Невеликий, але авторитетний канадський науково-дослідний інститут, що знаходиться в Монтреалі і сам же й продає свою продукцію в різних країнах світу, вирішив відкрити свою філію в Києві. Вивчили ринок, знайшли потенціяльних клієнтів, знайшли менаджера із місцевих людей, поставили факс в його ж таки квартирі і заходилися збирати пакет потрібної документації для отримання дозволу від Міністерства Зовнішньоекономічних Зв'язків (там цими справами керує Валерій Балясний, а телефон його 44-212-3981).

Коли ж усі потрібні документи були зібрані, київський менаджер прислав через факс повідомлення: Міністерство Зовнішньоекономічних Зв'язків і Торгова Палата України вимагають, щоб уся документація була перекладена на українську, а також на російську мови. І ось тут дирекція цього невеличкого інституту, в якому за традицією вживають тільки французьку мову, змушена була розпочати ще й незвичні для неї лінґвістичні дослідження. Знайти одного перекладача в Монтреалі — це вже проблема для людей, для яких будь-яка дизоксирибонуклеїнова кислота зрозуміліша за всі суфікси і префікси. А знайти двох перекладачів — це вже справжній клопіт. Документи пролежали без перекладу майже місяць (серед літа ще важче знайти перекладача на такі екзотичні мови)... Нарешті знайшли мене, але, не зваблюючись перспективою отримати подвійну платню за переклад, я відразу ж потелефонував до амбасади України в Оттаві, щоб розпитати наших дипломатів про леґітимність російськомовного перекладу документації. Симпатичний голос секретарки резонно відповів на моє запитання: „При чому тут російська?", але секретарка — це тільки секретарка, і вона з'єднала мене із знайомим вже мені та не менш симпатичним економічним радником амбасади Михайлом Титаренком. „Уперше чую", — здивувався радник і дав мені число телефону в Києві, яке я назвав вище для всіх, хто хоче спробувати загатити каламутне джерело „повзучої" двомовности.

Звичайно ж, довелося моїм знайомим хемікам і комерсантам за сумісництвом заплатити подвійну суму своєму нотареві, потім Міністерству зовнішньої торгівлі Канади за леґалізацію, далі українському консульству в Оттаві за підтвердження леґалізації, а пізніше ще й Торговій Палаті в Києві. Звичайно ж, всі початкові витрати інститут сподівається собі повернути, коли розгорне справжню торгівлю в Україні. От тільки навіщо створювати людям перешкоди, коли вони хочуть заснувати щось нове і проґресивне в Україні?

І з якого глибинного, підпільного джерела вийшла ініціятива — ось так нахабно просувати несанкціоновану двомовність каналами Міністерства Зовнішньоекономічних Зв'язків України?

„СУДИЛОСЬ...

(Закінчення зі стор. 2)

У збірці, як уже згадано вище, є також і кілька сонетів. Вони у Крименка дуже майстерні й в той же час дуже стислі. Він суворо зберігає всі вимоги щодо форми й змісту. У них домінує дисципліна думки й уяви. Загалом вірші поета написані у формі традиційних ритмічних римованих строф з різноскладовими стопами. Мова поета нормативна, багата й добірна.

У збірці „Назустріч соняшним вікам" Євген Крименко виступає як національний поет з універсально-ідеалістичним світоглядом, з визнанням примату духа над матерією.

Рецензована збірка справляє приємне враження, надрукована на доброму папері, шрифт чіткий, обкладинка її і мистецьке оформлення — Анатолія Коломийця. Збірка появилася за моральною і матеріяльною допомогою Братства св. Андрея Первозванного при парафії свв. Володимира і Ольги в Чикаґо. Жаль тільки, що видана невеликим тиражем — усього 400 примірників.

Підсумовуючи, можна сказати, що Євген Крименко — талановитий поет і своєрідна творча індивідуальність. Його спрага правди, краси, високих мистецьких звершень і благородної думки — помітні майже у кожному вірші. Його поезія є інтелектуальною і свіжою. Вона відображує в собі найхарактерніші ознаки нашого часу, позначена пристрасним шуканням нових шляхів в естетичному зображенні дійсности та проникнута прагненням бути виразником духу кінця XX століття.

Загалом же збірка „Назустріч соняшним вікам" — цінне і цікаве видання. Її з інтересом прочитають не тільки літературознавці, учителі-словесники, але й шанувальники поезії.

ПОДІЇ

НОВИЙ СЕЗОН ХОРУ „ДУМКА" З НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Управа Українського хору „Думка" з Ню Йорку повідомляє, що хор розпочав свої післявакаційні проби. Вони відбуваються у Ню Йорку щоп'ятниці у залі Українського Спортового Клюбу, 122 Друга аве, у Ню Джерзі — кожної середи у залі під церквою св. Івана Хрестителя, 733 Сенфорд аве. в Нюарку, Н. Дж. Початок усіх проб о год. 7-ій вечора. Управа хору також вирішила відновити „Молоду Думку". Телефони для інформацій (718) 782-3109 або (201) 433-3980.

ВИСТУПИ „ЧЕРКАСЬКИХ КОЗАКІВ"

Гартфорд, Конн. — Звідси розпочали свої гастролі з новою програмою вокально-танцювальний гурт „Черкаські козаки" та відома співачка Євгенія Крикун. Артисти побувають також у Трентоні, Н. Дж., Ню Йорку, на оселі „Верховина", в Балтиморі, Вашінґтоні, Д. К., двічі у Філядельфії, у Скрентоні, Н. Дж., у Рочестері й Сиракюзах, Н. Й., у Дітройті, Янґставні, Піттсбурзі та у Канаді. Детальніші інформації поміщені у „Свободі", ч. 171 з 9-го вересня ц. р.

ДОПОВІДЬ ПРО ХАРЧУВАННЯ ЛЮДЕЙ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповідь професора катедри товариства харчових продуктів Київського Торговельно-Економічного Інституту Ганни Рудавської на тему „Харчування і здоров'я людей в Україні". Доповідь буде виголошена у суботу, 16-го вересня, в НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку. Початок о год. 5-ій вечора.

ШОСТА ЗУСТРІЧ ЗАКАРПАТЦІВ

Кейн, Па. — Управа Комісії зв'язку й інформації закарпатських українців повідомляє, що у суботу і неділю, 16-17-го вересня, тут на садибі о. д-ра Юлія Кубінія відбудеться 6-та зустріч закарпатців. У справі зголошень та інформацій слід звертатися до о. Ю. Кубінія (814) 825-8140 або до Василя Маркуся (312) 489-1339. Детальні інформації про зустріч закарпатців поміщені у „Свободі",

РОСІЙСЬКІ...

(Закінчення зі стор. 1)

Тим часом Европейський союз у категоричній формі висловив свою незгоду з рішенням Державної думи щодо боснійського конфлікту. Гавієр Соляна, міністер закордонних справ Еспанії, де тепер відбувається зустріч керіників зовнішньополітичних департаментів країн—членів Европейского союзу, сказав, що „пропозиції і рекомендації, прийняті російським парляментом, є помилковими. Европейський союз не погодиться, щоб хтось односторонньо скасував санкції проти Беоґраду" . Санкції запроваджені Радою безпеки ООН і тільки вона може скасувати їх".

ЧЕМПОН СВІТУ в автовому спорті Міхаель Шумахер став амбасадором в ділянці виховання і спорту ЮНЕСКО — організації ООН у питаннях освіти, науки і культури. Офіційна церемонія призначення знаменитого німецького спортовця на цей почесний пост відбулася у вівторок, 12-го вересня. З цієї нагоди М. Шумахер подарував для фонду ЮНЕСКО 250,000 марок. Їх буде використано для потреб міжнародної гуманітарної програми „Діти в біді".

КОЛИШНІЙ СОВЄТСЬКИЙ АМБАСАДОР У ЗДА Анатолій Добринін опублікував анґлійською мовою книгу спогадів "Конфіденційно". Син звичайного слюсаря і напівнеписьменної, за його словами, матері, А.Добринін зробив блискучу кар'єру: від 1962 до 1986 року він служив амбасадором у Вашінґтоні, де мав змогу особисто запізнати весь американський вищий світ, і водночас був членом Центрального комітету КПСС, а згодом і її секретарем, безпосередньо причетним до вироблення і здійснення совєтської зовнішньої політики. Розмови з Хрущовим, Брежнєвим, Ґорбачовим, Реґеном, Кіссінджером описані у книзі досить цікаво і, мабуть, правдиво, хоч, здається, справжньої причини розпаду СССР провідний совєтський дипломат так і не зрозумів.

ПОПУЛЯРНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК Курт Воннеґут, романи якого від 70-их років широко перекладано і захоплено читано в Україні, виступив з гострою критикою телебачення, яке, на його думку, вбиває літературу. "Це одна з причин, чому мені не хочеться більше нічого писати", сказав він. 72-літній прозаїк вважає себе представником останнього покоління, яке ще зазнало впливу інших романістів.

ФУНДАЦІЯ

УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

З ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

ТРАВЕНЬ — СЕРПЕНЬ 1995

Управа Фундації Українського Вільного Університету з приємністю проголошує черговий список жертводавців, **фундаторів, меценатів, добродіїв і членів фундації УВУ**.

Управа просить приняти нашу щиру подяку за **ваше зрозуміння** допомоги для великої ідеї, для одинокого університету поза межами Батьківщини.,

Так, як по Першій світовій війні, УВУ сповнив велику ролю, так і по Другій світовій війні знов пригорнув велике число української молоді, яка через 50 років веде громадську, культурну і політичну працю на всіх континентах. Історія повторилася бо з повстанням Вільної України УВУ широко відкрив свої двері для тих, що бажають поширити своє знання правдивої української історії і культури про, що не було вільно вчитися через кілька десятиліть під час поневолення України.

Ще раз управа Фундації УВУ просить приняти **нашу щиру подяку** в першу чергу за моральну підтримку для нас у нашій не легкій але корисній праці, як також **і за ваші щедрі пожертви** хоч би найменші без яких ми не могли б зреалізувати наших плянів, яких з повстанням Вільної України є багато, та дати допомогу тим, котрі її найбільше потребують.

Список достойних жертводавців:

Лучканич Іван 2,100.00 (16,230.00), Порайко Осип і Стефанія 1,000.00 (15,710.00), Dombrowsky William & Marga 500.00, Політило Анна 500.00 (3,650.00), Укр. Фед. Кред. Коопер. „Самопоміч" в Н. Й. 500.00 (9.050.00), д-р Целевич Богдан і Джоен 400.00 (1,800.00), Савчак Мирослава 300.00 (9,400.00). **д-р Кий Мирослав і** д-р Лариса 250.00 (925.00), Борженський Богдан і Ярослава 205.50, Вірстюк Франк і Олена 200.00 (900.00), Лучковський Юрій 150.00, Укр. Фед. Кред. Коопер. в Балтіморе 150.00 (1,050.00).

По 100.00 дол. зложили:
Андрусяк Марія (10,750.00), Балабан Василь і Ольга (1,000.00), мгр Калинич Михайло і Надія (1,500.00), Коваль Володимир і Анна, Мацюрак Володимир (2,125.00), Микуленко Юрій (800.00), Питляр Зенон, Романюк Евген, д-р Саляк Василь (1,300.00), д-р Стефанівська Люба, д-р Стрільбицький Олександер (2,805.00), Ukrainian National Cultural Org, New Town CT., Чернявський Іван.

По 50.00 дол. зложили:
д-р Богданів Віталій (640.00), **Вертипорох Юлія (950.00)**, Гук Степан (695.00), Гац Стенлей, Заяць Богдан, Зубрицький Ігор і Марія (1,050.00), Масловський Зенон (905.00), Мельничук Аскольд, North Shore Wholesale Florists, Inc., д-р Олійник Степан, проф. Пилишенко Володимир і Ірма (650.00), д-р Слиж Роман, Ціханський Володимир і Ярослава, Юзенів Олександра, Пилишенко Слава **40.00**, Луцька Ксеня **35.00** (6,765.00), Горбовий Петро **31.75**, Івахів Остап **30.00**.

По 25.00 дол. зложили:
Багрей Василь і Марія, Бекерський Іван і Оксана **(535.00)**, Боярський Володимир і Марія, Васильків Йосиф і Марія, Гайдук Дмитро і Галина, Гафткович Евген, Гумецька Ася, Гурський Петро і Ольга, Гут Анна, Данилович Серафин, Задорецький Володимир Кахній Михайло, Керницька Ольга, Кецман Дмитро, Княніцький Богдан, Колтонюк Орест і Антоніна **(575.00)**, Кос Степан, Коцелко **Нестор**, Кручковський Наталія, Кух Володимир **(635.00)**, д-р Лібер Мирослав і Марія, Майбо Еміль, Мак Петро і Каталіна, д-р Миськів Петро і Дженет, Паращук Михайло, Паш Таня, Похмурський Богдан, Ракуш Микола і Ірена, Рак Петро, Сяважко Мирослав і Олена, Хухра Дарія, проф. Чорнодольський Володимир і Стефанія. Шабельник Микола **(550.00)**, інж. Шпонтак Михайло і Віра, Шумило Дмитро.

По 20.00 дол. зложили:
Галайда Степан і Луіс, Дацків Микола, Іськів Іван, Корлятович Степан і Павліна, Коцюрко Микола, Мирошниченко Мирослава, Монастирський Юліян і Стефанія **(20,160.00)**, Peter Moumousis, Орел Василь, Романів Богдан, Харчишин Ярослав і Анна, Цегельський Юрій і Надія, Ярема Степан і Анна.

По 15.00 дол. зложили:
Аттон Іван і Марія, Бойчук Микола і Марія, Бойчук Петро і Христина, Басічинський Володимир і Ірена, Вербицький Володимир і Параскевія, Вітрик Павло і Евгенія, Гульнік Левко і Джейн, Демус Андрій, Дмитрів Йосиф і Барбара, Жилавий Роман і Ейлін, Запутович Роман і Віра, Зінич Володимир і Уляна. Зуйко Іван і Анна, Камінський Йосиф і Марія, Каґіль Надія, Колісничанко Оксана, Лико Іван і Текля, Масюк Ярослав, Мацьків Василь, Пастушок Василь, Потопник Параскевія, Ратич Любомир, інж. Мельник Роман і Людмила, Ромзяк Галина, Росст Вілліям, Рубчак Евгенія, Семущак Стефанія, Стефора Микола, Твердохліб Петро і Ірена, Тренклєр Юрій, Шийка Василь і Антоніна, Шкарупа Іванна, Харидчак Елеонор, Харкевич Іван і Евгенія.

По 10.00 дол. зложили:
Благітка Ірена, Вітенко Микола і Евгенія, Гуменюк Стефан, Кучерявий Василь, Ласебний Микола, Панко Мартин, Петронюк Галя, Романець Марія, д-р Трач Роман і Надія, Шряпін Василь і Стелля.
Нижче **10.00 дол.** зложили 2 особи на **суму 4.00**.

Управа Фундації Українського Вільного Університету, щиро дякує шановним жертводавцям, які щедро відзиваються на наші заклики. Український Вільний Університет (УВУ) **при вашій щедрій допомозі** сповняв і буде сповняти всеукраїнську національну місію.

УВУ творив і творитиме українську вільну науку поза межами Батьківщини. УВУ, маючи за собою **75-літній досвід західньоевропейської наукової установи став вікном України в західний світ**. Тим самим УВУ відіграє важливу ролю в сучасному розвитку і закріпленні **Молодої Української Держави**.

Починаючи в осені 1995 р. і цілий 1996 рік УВУ буде обходити 75-ліття свого існування, **по всіх місцях українського поселення**. Управа Фундації УВУ просить пам'ятати про ювілейний фонд УВУ.

Фундації УВУ продовжує розбудовувати „Бібліотеку і архів української діяспори" **при університетах України**. Центральна бібліотека української діяспори при львівському університеті була заснована головою Фундації УВУ проф. Петром Ґоєм в лютім 1992 року з нагоди конференції 70-ліття УВУ, яка відбувалася у львівському державному університеті ім. Івана Франка. **Управа Фундації УВУ заохочує авторів, видавництва, та українську громаду** висилати книжки в Україні на адресу львівського університету **та до інших університетів, на які в Україні є велике запотребування**. Адреса: Україна 290001, Львів, вул. Університетська 1 ЛУ-УВУ кім. 349, бібліотека укр. **„Діяспори"**, с/о проф. Т. Салига.

Фундація УВУ профінансувала літній семестер УВУ в 1995 р. на що уділила **131 тисячу дол**. Це є на стипендії стажистів з України і інші програми УВУ.

Однак усі наші почини і зусилля були б не можливими без **вашої щедрої допомоги, як моральної так і матеріяльної**.

Управа Фундації УВУ вірить, що ви і надалі будете працювати з нами, що наші заклики знайдуть широкий відгук серед нашої патріотичної громади.

Ваша пожертва сьогодні на студії в УВУ — це не тільки успішна і пряма допомога Україні, але і найкращий національний „капіталовклад" у формуванні наукових кадрів для України.

Доложім всіх зусиль, **щоб ми всі зложили свою цеголку в цю важливу розбудову.**

Фінансове і моральне забезпечення Українського Вільного Університету дозволить йому продовжувати всеукраїнську місію в розбудові і закріпленні **Самостійної Соборної Української Держави.**

Всі ваші щедрі пожертви і датки на фундацію УВУ, чи на різні фонди, як Постійні Стипендійні Фонди, фонди видання книг „Акція Вісла" і „Масовий морд у Вінниці" ви можете відтягнути від податку.

Чеки просимо виписувати на UFU Foundation, та висилати на адресу фундації УВУ в Ню Йорку:

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, INC.
P.O. Box 1028 Cooper Union Station
New York, NY 10276-1028.

проф. Петро Ґой — голова
інж. Михайло Шпонтак — фінансовий

ФУНДАЦІЯ

УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

З ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

ДРУГИЙ СПИСОК НА ВИДАННЯ „АКЦІЯ ВІСЛА" і „МАСОВИЙ МОРД У ВІННИЦІ"

(Список охоплює збірку від 16 березня до 31 серпня 1995р.)

Управа Фундації Українського Вільного Університету проголошує **другий список на видання 2-ох книг, а саме: „Акція Вісла" і „Масовий морд у Вінниці"**. „Акція Вісла буде переложена з польської мови на українську (автор проф. Евген Місило), а „Масовий морд у Вінниці" з німецької мови, на українську. Плянується видати ці дві книги в інших мовах. Це плян на майбутнє.

Ці документальні книги вийдуть з рамени матірного НТШ у Львові і фундації УВУ в ЗСА.

Управа Фундації УВУ сердечно **дякує всім жертводавцям,** які відгукнулися на наш заклик і тим причинилися до того **благородного діла.**

Пояснення: якщо жертводавець зложив пожертву на „Акція Вісла" то в списку буде (А.В.)
якщо жертводавець зложив пожертву на „Масовий морд у Вінниці", то в списку буде (М.м.В.)
якщо жертводавець зложив пожертву на обі книги то в списку буде (А.В. і М.м.В.).

Добрянська Анна **1,000.00** (А.В.), Рудакевич Любомира **500.00** (А.В.), д-р Худьо Богдан і д-р Богданна **500.00** (А.В.), Комітет Допомоги Україні Ст. Пітерсбург Фльорида **450.00** (А.В.), Ґурський Михайло **300.00** (А. В. і М.м.В.), Тгір Василь і Галя **300.00** (А.В. і М.м.В.), Бицик Василь (А.В. і М.м.В.), **286.64.**

По 200.00 дол. зложили:
Д-р Веселий Орест (А.В. і М.м.В.), Злочовський Северин і Марія (А. В. і М.м.В.), Мирошниченко Мирослава (А.В. і М.м.В.), д-р Музичка Ярослав і Лариса (А. В. і М.м.В.), Поритко Роман і Галина (А.В.і М.м.В.), Сендзік Теодозій і Віра (А.В. і М.м.В.).

По 150.00 дол. зложили:
д-р Слюсарчук Атанас (А.В.), Стрілка Мирон (А. В. і М.м.В).

По 100.00 дол. зложили:
Білий Володимир і Олександра (А.В. і М.м. В.), Борис Галина (А.В. і М.м.В.), Гладка Марія (А.В. і М.м.В.), Ґерун Марія (А.В. і М.м.В.), Задойний Микола і Марія (А.В.), д-р Зарічний Василь (А.В.), Зарицький Петро і Анна (А.В. і М.м.В.), Заґестовський Петро і Марія (А.В. і М.м.В .), Іваницький Стефан (Канада) (А.В.), Каплистий Марія (А;В, і М.м.В.), інж. Качор Богдан і Іванна (А.В. і М.м.В.), Квасній Ірина (А.В.), Козак Дарія (А.В. і М.м.В.), Новак Петро і Софія (А.В. і М.м.В .), Сікора Василь (А.В. і М.м.В .), д-р Снігурович-МкКучан (А.В. і М.м.В .), Федейко Ольга (А.В. і М.м.В.) Канада, д-р Прокопів Володимир і Ольга **75.00** (А. В. і М.м.В.), Васильків Йосиф і Марія **60.00** (А. В. і М.м.В.), Кузьмович Юрій і Параскевія **60.00** (А. В. і М.м.В.).

По 50.00 дол. зложили:
д-р Богданів Віталій і Олександра (М.м.В.), Васьків Осип і Марія (А.В. і М.м.В.), Воробець Зиновій (А.В. і М.м.В.), Вороняк Алісія Анн (А.В. і М.м.В.), Гавриш Степан і Елсі (А.В.), Галатин Павло і Стефанія (А.В. і М.м.В.), Глинянський Катерина (А.В.), Гошовський Володимир (А.В.). Даниш Орест і Надія (А.В. і М.м.В.), Жупанський Михайло (А.В.), Заліпський Мирон (А.В.), мґр Зобнів Мирослав і Анна Марія (М.м.В.), д-р Іванців Мирослав (А.В. і М.м.В.), Іллюк Олександер і Зіна (А.В. і М.м.В.), Ільчитин Марія (А.В.), Кіцюк Ярослав і д-р Марія (А.В. і М.м.В.), Костечко Любомира (А.В . і М.м.В.), Крупський Корнель і Наталія (А.В.), Кузик Микола (А.В. і М.м.В.), Куриляк Михайло і Анна (А.В.), інж. Маґун Володимир і мґр Лідія (А.В.), Материнський Кружок при СУМа в Ютиці Н .Й. (А.В.), Незнаний Петро і Катерина (А.В . і М.м.В.), Прибильський Михайло і Марія (А.В. і М.м.В.), д-р Прокоп Мирослав і Люба (А.В. і М.м.В.), д-р Свищук Юрій і Христина (А.В. і М.м.В.), Федак Евген і Теодозія (А.В.), Хлиста Микола і Розалія (А.В.), Шевчук Ілля і Марія (А.В. і М.м.В.), Шебельник Микола (А. В. і М.м.В.), Степаненко Галина (А. В. і М.м.В.) **45.00**, Данчевський Теодор і Асунна (А.В.) **35.00.**

По 30.00 дол. зложили:
Дзюба Корнель і Емілія (А. В. і М.м.В.), Іваськів Володимир і Неоніля (А. В. і М.м.В.), Масловський Зенон (М.м.В.), Фіцик Володимир (А. В. і М.м.В.).

По 25.00 дол. зложили:
Андрийович Михайло і Любомира (А.В.), Безубяк Іван і Анастазія (А.В.), Бульба Ольга (А.В.), мгр Воляник Теодор (А.В.), інж. Гайдук Антін і Марта (А.В.), Гординський Роман і Вася (А.В.), Ґіна Григорій і Анна (А. В. і М.м.В.), Копачинський Ірена (А.В.), Курчак Микола (М.м.В.), Лисак Богдан і Лідія (М.м.В.), Мельник Михайло (А.В.), Мельник Ольга (А.В.), Орлич Михайло (А.В.), Робарський Василь і Розалія (А.В.), Рубчак Евгенія (А.В.), Семенина Іванна (А.В.), Сидоренко Ярослав (М.м.В.), Сороколіт Микола (М.м.В.). Сохор Марія (А;В.), Харина Мирон і Павліна (А.В.), Харченко Іван і Евгенія (А.В.). Ціховляз Люба (А.В.), Янчин Анна (А.В.), Ярема Осип і Катерина (А.В.).

По 20.00 дол. зложили:
Бундз Михайло (А.В.), Варварів Олена (М.м.В.), Вомпель Осип (А;В.), Ганчарик Антін і Стефанія (А.В. і М.м.В.), Гевко Василь (А;В.), Демянчук Григорій (А.В. і М .м.В.), Заблоцький Маріян і Лідія (А.В.), Зуболь Марія (М.м.В.), Кіцила Антін (А.В. і М.м.В.), Когутяк Марія (А.В.), Лаврин Микола і Надія (А.В. і М.м.В.), Мудрий Петро і Галина (А.В. і М.м.В.), Німилович Осип і Ніна (А.В.), Пеленичка Ірина (А.В.), Рейнер Ірина (М.м.В.), Семущак Стефанія (А.В.), Сірий Іван (А.В. і М.м.В .), Сольчаник Ярослав (А.В.), інж. Чипак Ярослав і Оля (А.В . і М.м.В.), Шутер Руссел і Тетяна (А.В.), Шуя Степан і Катерина (А.В.), Якубовський Михайло і Марія (А.В. і М.м.В.), Янко Іван і Катерина (А.В.).

По 15.00 дол. зложили:
Вінич Віктор і Надія (М.м.В.), Демус Анатолій (А.В. і М.м.В.), Керницький Роман і Ольга (А.В.), інж. Крамарчук Богдан і Лідія (М.м.В.), Кротюк Марія (А.В.), Пахолюк Ігор і Бріджед (А.В.), Процик Олександер і Ірена (А.В.), Шийка Василь і Антоніна (А.В.)

По 10.00 дол. зложили:
Куц Ірена (А.В.), Мачай Іванна (А.В.), Носик Данко (А.В.), д-р Павлишин Юліян і Мирослава (А.В.), Чапельський Орест і Любомира (А.В.), Черешня Іван (А.В.).

Управа Фундації Українського Вільного Університету, **щиро дякує шановним жертводавцям**, які щедро відгукнулися на наш заклик.

Управа Фундації УВУ вважає, що видання тих **двох документальних книг** — це **великий вклад в історію знущань окупантів над українським народом.** Так, як інші народи плекають свої „голокости", ми також повинні **про нашу кривду голосно заговорити.** Не біймося, що образимо окупанта, — він добре знає, як було. **Будьмо здібні стати в нашій обороні.**

Ваша пожертва сьогодні на ці два видання — це не тільки успішна і пряма **допомога в обороні України,** але і найкращий національний обов'язок у виданні тих **двох документальних книг.**

Доложім усіх зусиль, щоб ми всі вложили свою цеголку **в ті важні публікації. Ми будемо старатися,** щоб ті документальні видання були переложені на англійську і інші мови, але це пляни на майбутнє.
Фундація УВУ включила вашу пожертву до ваших попередніх пожертв при фундації УВУ. Ви також можете відтягнути її від податку.

Чеки просимо виписувати на:
UFU Foundation **та висилати на адресу Фундації УВУ**.

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, INC.
P.O.Box 1028 Cooper Union Station
New York, NY 10276-1028

Проф. Петро Ґой — голова
інж. Михайло Шпонтак — фінансовий

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 135-го Відділу
З днем 1-го жовтня 1995 року 135-ий Відділ злучиться з Відділом 161-им, якого секретарем є:
МИКОЛА ДЯКІВСЬКИЙ
Просимо членів 135-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 161-го Відділу на адресу:
Mr. Nicholas Diakiwsky
2065 Ridge Road Ext.
Ambridge ,PA 15003
(412) 251-9266

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Відгукаючися на заклик Екзекутивного Комітету УНСоюзу про зложення пожертви на видавничий фонд „Свободи" на покриття підвишки за поштову пересилку газети, ви можете свої пожертви складати у вашого секретаря відділу, або посилати прямо до адміністрації „Свободи" на адресу:

30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302

Чи Ви знаєте, що УНСоюз уділяє своїм членам:

- Перші гіпотечні позички (мортґеджі) на купно власного дому
- На 1-3 родинні доми, де живе власник
- По доступних відсотках

Або, може Ви думаєте перефінансувати існуючу позичку.

Щоб довідатись більше про гіпотечні позички просимо Вас телефонувати на число:

(201) 451-2200 або
1 (800) 253-9862 (поза Н. Дж.)

ЧИ ПЛЯНУЄТЕ ВІДВІДАТИ УКРАЇНУ, АБО ІНШІ КРАЇНИ СВІТУ?

У випадку покалічення, або хвороби поза межами ЗСА, яким способом покриєте медичні видатки?

Чи Ваше медичне забезпечення покриває медичні кошти поза межами ЗСА?

Якщо думаєте, що покриває, радимо упевнитися. Зверніться до компанії яка видала Ваше забезпечення й перевірте. Якщо забезпечення не покриває, покличте Відділ Фінансових Послуг при УНСоюзі, щоб довідатися про коротко-речинцеве медичне забезпечення для горожан ЗСА, які виїжджають поза межі своєї держави. Можете дістати телефонічні інформації уживаючи число 1 (800) 253-9862, або (215) 887-8823 у Пенсильванії або (216) 888-4910 в Огайо

Коротко-речинцеве медичне забезпечення покриває:
- **шпитальні оплати коли особа є пацієнтом, або потребує тільки медичних послуг шпитальної клініки***
- **кошти ліків записаних лікарем***
- **пересічні лікарські оплати лікаря, хірурґа або радіолога***
- **не вимагається медичного бадання,про стан здоров'я****
- **видатки пов'язані з наглою поміччю, наглим приїздом родини і поворотом додому.**
- **забезпечення у випадку акциденту є включене**
- **можна набути забезпечення на термін 15 днів до 12 місяців.**

\- - - - - - - -

* забезпечення підлягає правилам відраховування (deductible), спів-забезпечення та максимальних обмежень грамоти

** раніше існуючі медичні проблеми не покриваються.

В Чикаґо відбудеться виставка відеострічок з життя місцевих українців

Л. Кучма *О. Антонович*

Чикаґо. — Тут в приміщеннях Українського Культурного Осередку відбудеться в днях 15-24-го вересня виставка під назвою „Покоління: українці Чикаґо".

На цій виставці присутні матимуть нагоду побачити пророблену продовж трьох років велику працю, що її виконали Орися Антонович і Ляля Кучма, списуючи сотні відеострічок розмов і споминів із життя українців в Чикаґо. Завдання їх є створити сотні усних і фотографічних портретів українців повоєнного покоління, що поселилися в Чикаґо з якнайповнішими даними про кожну особу із записом у двох мовах, як також із відповідним двомовним каталогом.

Задум, що створився у О. Антонович, це у неї вияв пошани до батька св. п. Адама Антоновича, редактора журналу „Екран" і голови Літературного Фонду ім. Івана Франка. Вона тепер працює над своїм проєктом як директор, сценарист, режисер і провадить інтерв'ю з тими особами, що їхні життєписи записується на відеострічки. Л. Кучма — мисткиня, виконавець художніх килимів, є фоторепортером фільмів. В числі дорадників цього проєкту і допоміжні в уложенні каталогу є такі відомі члени громади в Чикаґо як проф. Василь Маркусь, д-р Мирон Куропась, Адріяна Кочман, історик Є. Коваленко, члени Літературного Фонду ім. І. Франка Леся Мудра і Рома Турянська та працівник музею литовської культури Давид Файнгавз. Фінансову допомогу на проєкт виділили місцеві та стейтові американські установи, як також Літературний Фонд ім. І. Франка, а можна було його здійснити в такому розмірі завдяки тому, що організатори та виконавці працюють над тим великим ділом тільки на громадських засадах.

Успіх молодого вокаліста

У місті Саванна Джа., вес-ною цього року відбувся Міжнародний фестиваль молодих вибраних солістів, які студіюють оперний спів.

Із газети „Саванна Нюз Пресс" друкуємо рядки музичного критика Стерліґа Адамса, у яких високо оцінено виступ сина Лариси і Петра Стельмашенків, які відомі своїми виступами у Торонто.

„Молодий український тенор схвилював вибрану публіку", — таким заголовком автор зупинився спершу на російській солістці, а опісля на Сергієві Стельмашенкові з Харкова, який на оперні студії у ЗСА виграв грошову нагороду.

Крім сопрано Ольги Бородіної у програмі концерту був талановитий 23-літній Сергій Стельмашенко із великою силою свого голосу і тональною красою.

Обоє у 1994 році були лавреатами Фундації ім. Рози Понселл. Стельмашенко дав високої кляси сольові виступи різних пісень і оперових арій.

Як підкреслює музичний рецензент, „Стельмашенків голос насправді не є в італійському вокальному сенсі, але він зумів прекрасно італійське відчуття передати у піснях 'Перп'єта, белідоль міо' і 'Ма, ренді пур контенто' (автор Вінценцо Белліні). У програмі проходили німецькі пісні Шуберта „Шваненґезанґ", у пісні 'Дер Атляс' з великою силою передав драматичний ефект, який не кожному молодому співакові вдається".

На закінчення Стельмашенко проспівав декілька російських пісень Чайковського і Рахманінова.

Виконуючи „Дон Жуан серенада", публіка зі захопленням вітала молодого соліста, а коли проспівав англійську пісню „Бі май лов" і українську „Чорнії брови, карії очі", вся публіка, стоячи, довго вітала вокальну гордість українського народу — Сергія Стельмашенка.

Михайло Ґава

Олбанська Округа святкувала четверту річницю незалежности

За ініціятивою управи Окружного УККА 24-го серпня вранці за великої участи членів олбанської громади, священиків обох віровизнань міста Трой та багатьох запрошених американських гостей відбулося піднесення американського й українського прапорів при пам'ятнику Тараса Шевченка в місті Трой, Н. Й.

До зорганізування цієї святкової імпрези, в першу чергу, причинився голова Окружного УККА д-р Андрій Шуль, який відкрив та провадив церемонію свята. Святочний апель українських ветеранів провів пан Євген Наболотний, за участю сотника ветерана корейської війни Роберта Аллена під час піднесення прапорів. Молитву за український народ прочитав о. Володимир Пашко, парох Української Православної Церкви міста Трой, Н. Й. Пані Лариса Ракочий передала привіт і зачитала послання губернатора Р. Патакі з нагоди четвертої річниці Незалежности України. Привітання від стейтових сенаторів Гю Фаґрлі та Михайла Гобляка зачитали Роберт Аллен і Євгенія Дубльо. Від Нюйоркського стейтового університету виступили професор слов'янських студій Чарлз Рудел та гість університету харків'янка д-р Н. Журавльова, котра передала громаді вишиваного рушника, як символ добра, та зачитала відповідний вірш. З привітаннями виступили також представники місцевої леґіслятури, посадник міста Коговз Р. Сиґнораччі, посадник міста Трой Юджин Ітон та, від імени мейора міста Олбані, пані Бетті Барнетт. Останнім промовцем дня був представник жидівської спільноти міста Трой А. Вайман. „Ми дивимось на сьогоднішню Україну з надією, що там усі національні меншості будуть мати рівні права, свобідно жити та розвивати своє релігію та національну культуру". На закінчення імпрези о. Володимир Марушак, парох Української Католицької Церкви в Коговз та Трой, зачитав довшу, у віршованій формі, молитву.

Гарна погода сприяла доброму настрою в усіх учасників олбанської імпрези.

У неділю 27-го серпня відбулася святочна Академія в залі Українського Клюбу Вотервліт, Н. Й., з відповідною програмою, яку відкрив д-р Андрій Шуль, голова Окружного Комітету Олбанської Округи УККА. Після молитви о. Михайла Мищука, пароха Української Католицької Церкви міста Вотервліт, б. голова Окружного УККА п. Євген Наболотний зачитав віршоване привітання від Анни Матвейко з України.

У святковій доповіді д-р Андрій Шуль проаналізував успіхи й невдачі української діяспори в її зусиллях сприяти розбудові незалежної української держави. Мистецька частина складалася з виступів дуету Тані та Люби Мандзій, (фортепіянний акомпанемент — д-р А. Шуль), драматичного монтажу Марійки Гарматій-Бойчук та Єлисавети Чарторийської-Баран („Золотий Гомін" Павла Тичини та „До Українського Народу" Наталі Давидовської) та солоспіву Богдана Літинського (фортепіяно — д-р А. Шуль).

Монтаж для святкової програми уклала д-р Наталя Іщук-Пазуняк, знаний науковець, професор катедри Українознавства Пенсильванського університету у Філядельфії.

Святочний вечір закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Дмитро Кулик

Св. п. д-ра Романа Залуцького

В суботу, 5-го серпня, 1995 року розійшлася сумна вістка по Чикаґо, що упокоївся в Бозі наш загально люблений і шанований д-р Роман Залуцький. Останніми місяцями він тяжко хворів та, принявши Святі Тайни, закінчив свою життєву мандрівку.

Наша громада боляче це відчула, бо в його особі втратила щирого приятеля і патріота та довголітнього члена Управи і голову НТШ-а в Чикаґо.

При цій нагоді годиться згадати про його життєвий шлях та діяльність.

Народився він 28-го вересня, 1916 року в Белелуї, снятинського повіту на Прикарпатті в родині отця Василя й Іванни (з роду Войнаровських) Залуцьких.

Там також народився його молодший брат д-р Теодор, професор фармакології при Говард університеті у Вашінґтоні.

Молодий Роман середню освіту здобув в українських гімназіях у Коломиї та в Академічній гімназії у Львові, де в 1935 р. склав іспит зрілости (матуру).

Свої правничі студії почав він на Львівському університеті, а закінчив їх докторатом на Віденському університеті в 1944 році. Його докторська праця була на тему греко-католицького церковного права.

Під час своїх студій у Відні був головою Студентської Академічної Січі (1944-45 рр.).

У 1945 році пощастило йому виїхати із большевицького Відня до Мюнхену, де він розвинув широку громадську і наукову діяльність.

Тут був він викладачем права в УНРРА університеті, а потім на Українському Вільному Університеті. У 1947-49 роках був головою ЦеСУСУ та працював при візитатурі Української Католицької Церкви.

У 1950 році еміґрував до Америки та поселився в Чикаґо, де в 1953 році одружився з Лідою Залізняк, з якою мав двоє дітей: сина Павла, що закінчив політичні науки і тепер працює консулем при американському посольстві в Полудневій Арабії, та дочку Марту, яка закінчила фармацію.

У 1978 році померла його вірна дружина Ліда.

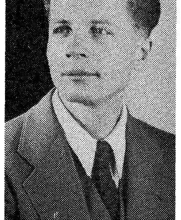
Вдруге одружився в 1981 році з Сіфією Ліщинською, яка має своїх двоє дорослих дітей (і 5 внуків) сина Зенка і доню Дарію.

Покійний д-р Роман Залуцький перекваліфікувався тут в Америці і працював бухгальтером в International Harvester Co., аж до 1978 року, коли відійшов на заслужену емеритуру.

Крім своєї заробіткової праці був він активний в українському громадському житті, працював при Українському Національному Музею та був активним членом НТШ — осередку в Чикаґо, а останньо був його головою. Він дописував до газет та давав цікаві доповіді із своєї спеціяльности. Від багатьох років був активним членом Східньо-Европейського Дослідного Інституту ім. В'ячеслава Липинського; перечитував і редагував листи Липинського та був співредактором першого тому „Листів В. Липинського до кореспондентів", що появиться друком ще цього року.

Як людина, д-р Роман Залуцький був погідної і скромної вдачі, був працьовитий, і вічливий для всіх.

Таким він був, таким ми його всі знали і таким залишиться у нашій пам'яті.

Д-р Р. Залуцький

Родина і приятелі справили йому величний похорон. У вівторок, 8-го серпня, о. Іван Грицько відправив Парастас у похоронному заведенні Музики, а у середу Панахиду на якій співав катедральний хор „Славута" під диригентурою проф. Юрія Яримовича. Після Панахиди прощальне слово від НТШ-а та української громади виголосив д-р П. Пундій, підкресливши шляхотні ціхи характеру покійного та його добрі діла і вчинки.

Від Українського Національного Музею в Чикаґо попрощав його д-р Юрій Грицеляк, президент музею, який із подякою згадав про його цінну і віддану працю у музеї.

У четвер, 10-го серпня, відбувся величний похорон. Присвященний Кир Михаїл Вівчар, в асисті о. диякона Михайла Городиського відправив поминальну Службу Божу і Панахиду в катедрі св. о. Миколая, з участю парафіяльного хору. При кінці жалібних відправ Пресвященний Владика сказав глибоко-релігійне проповідь.

Після похорону на цвинтарі св. о. Миколая, відбулася поминальна тризна у Культурному Осередку, під час якої проф. Мирослав Семчишин поділився своїми споминами про покійного д-ра Залуцького.

При кінці тризни, брат покійного д-р Теодор Залуцький подякував родині і приятелям за молитви і участь в похороні, а зокрема, Владиці Михаїлові за проведення величних похоронних відправ. Тризну закінчено молитвою, яку провів Владика Михаїл.

Д-р Павло Пундій

